
ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ
Неокончателен вариант

P8_TA-PROV(2017)0360

Нова европейска програма за умения

Резолюция на Европейския парламент от 14 септември 2017 г. относно нова европейска програма за умения (2017/2002(INI))

Европейският парламент,

- като взе предвид членове 165 и 166 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС),
- като взе предвид Хартата на основните права на Европейския съюз, и по-специално членове 14 и 15 от нея,
- като взе предвид Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, ратифицирана от ЕС през 2010 г.,
- като взе предвид заключенията на Съвета от 12 май 2009 г. относно стратегическа рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението („Образование и обучение 2020“)¹,
- като взе предвид своята резолюция от 6 юли 2010 г. относно насърчаване на достъпа на младежта до пазара на труда и укрепване на статута на стажантите, практикантите и чираците²,
- като взе предвид препоръката на Съвета от 19 декември 2016 г. относно повишаване на уменията: нови възможности за възрастните³,
- като взе предвид препоръката на Съвета от 15 февруари 2016 г. относно интеграцията на дълготрайно безработните лица на пазара на труда⁴,
- като взе предвид заключенията на Съвета от 20 май 2014 г. относно ефективната подготовка на преподавателите,

---

¹ ОВ С 119, 28.5.2009 г., стр. 2.

² ОВ С 351 Е, 2.12.2011 г., стр. 29.

³ ОВ С 484, 24.12.2016 г., стр. 1.

⁴ ОВ С 67, 20.2.2016 г., стр. 1.

- като взе предвид заключенията на Съвета от 20 май 2014 г. относно осигуряване на качество в подкрепа на образованието и обучението,
- като взе предвид препоръката на Съвета от 22 април 2013 г. за създаване на гаранция за младежта¹,
- като взе предвид препоръката на Съвета от 20 декември 2012 г. относно валидирането на неформалното и самостоятелното учене²,
- като взе предвид препоръката на Съвета от 28 юни 2011 г. относно политики за намаляване на преждевременното напускане на училище³,
- като взе предвид резолюцията на Съвета от 28 ноември 2011 г. относно обновената европейска програма за учене за възрастни⁴,
- като взе предвид заключенията на Съвета от 15 юни 2011 г. относно образованието и грижите в ранна детска възраст: да осигурим на всички деца най-добрия старт в живота за утрешния свят,
- като взе предвид резолюцията на Съвета от 15 ноември 2007 г. относно нови умения за нови работни места⁵,
- като взе предвид заключенията на Съвета относно намаляване на преждевременното напускане на училище и насърчаване на успеваемостта в училище⁶,
- като взе предвид заключенията на Съвета от 17 февруари 2013 г. относно инвестициите в образование и обучение — отговор на съобщението „Преосмисляне на образованието: инвестиране в умения за постигане на по-добри социално-икономически резултати“ и на годишния обзор на растежа за 2013 г.⁷,
- като взе предвид препоръката на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 г. за създаване на Европейска квалификационна рамка за обучение през целия живот (EQF-LLL)⁸,
- като взе предвид резолюцията от 13 септември 2016 г. относно създаването на условия на пазара на труда, благоприятстващи за равновесието между личния и професионалния живот⁹,
- като взе предвид позоваванията на съобщението на Комисията от 19 април 2016 г., озаглавено „Цифровизиране на европейската промишленост —

---

¹ ОВ С 120, 26.4.2013 г., стр. 1.

² ОВ С 398, 22.12.2012 г., стр. 1.

³ ОВ С 191, 1.7.2011 г., стр. 1.

⁴ ОВ С 372, 20.12.2011 г., стр. 1.

⁵ ОВ С 290, 4.12.2007 г., стр. 1.

⁶ ОВ С 417, 15.12.2015 г., стр. 36.

⁷ ОВ С 64, 5.3.2013 г., стр. 5.

⁸ ОВ С 111, 6.5.2008 г., стр. 1.

⁹ Приети текстове, P8_TA(2016)0338.

Оползотворяване в пълна степен на предимствата на цифровия единен пазар“ (COM(2016)0180), в частта, свързана с цифровите умения,

- като взе предвид съобщението на Комисията от 20 ноември 2012 г., озаглавено „Преосмисляне на образованието: инвестиране в умения за постигане на по-добри социално-икономически резултати“ (COM(2012)0669),
- като взе предвид своята резолюция от 12 април 2016 г. относно „Еразъм+“ и други инструменти за насърчаване на мобилност при професионалното образование и обучение — подход за учене през целия живот¹,
- като взе предвид своята резолюция от 19 януари 2016 г. относно политиките в областта на уменията за борба с младежката безработица²,
- като взе предвид своята резолюция от 8 юли 2015 г. относно инициативата за зелена заетост: оползотворяване на потенциала на зелената икономика за създаване на работни места³,
- като взе предвид своята резолюция от 8 септември 2015 г. относно насърчаване на младежкото предприемачество чрез образование и обучение⁴,
- като взе предвид своята резолюция от 10 септември 2015 г. относно създаването на конкурентоспособен пазар на труда в ЕС през 21-ви век: съчетаване на уменията и квалификациите с търсенето и с възможностите за работа като средство за възстановяване от кризата⁵,
- като взе предвид заключенията на Съвета относно Европейски пакт за равенство между половете (2011—2020 г.)⁶,
- като взе предвид заключенията на Съвета относно ролята на образованието в ранна детска възраст и на началното образование за стимулиране на творчеството, иновациите и компетентностите в областта на цифровите технологии,
- като взе предвид проекта за заключения на Съвета от 20 февруари 2017 г. относно повишаване на уменията на жените и мъжете на пазара на труда в ЕС⁷,
- като взе предвид своята резолюция от 19 януари 2016 г. относно ролята на межкултурния диалог, културното многообразие и образованието за популяризирането на основните ценности на ЕС⁸,
- като взе предвид насоките Social Europe („Социална Европа“) на Комисията от март 2013 г. относно „Социална икономика и социални предприятия“¹,

---

¹ Приети текстове, P8_TA(2016)0107.

² Приети текстове, P8_TA(2016)0008.

³ ОВ С 265, 11.8.2017 г., стр. 48.

⁴ Приети текстове, P8_TA(2015)0292.

⁵ Приети текстове, P8_TA(2015)0321.

⁶ http://www.consilium.europa.eu/press-releases-pdf/2016/6/47244642661_bg.pdf

⁷ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6268-2017-INIT/bg/pdf>

⁸ Приети текстове, [P8_TA\(2016\)0005](http://www.europa.europa.eu/press-communication/infobox/infobox_en.htm).

- като взе предвид програмата на Международната организация на труда (МОТ) за достоен труд,
  - като взе предвид своята резолюция от 25 ноември 2015 г. относно стратегическата рамка на ЕС за здравословни и безопасни условия на труд за периода 2014—2020 година²,
  - като взе предвид становището на Европейския икономически и социален съвет SOC/546 от 22 февруари 2017 г.,
  - като взе предвид член 52 от своя правилник,
  - като взе предвид съвместните разисквания на комисията по заетост и социални въпроси и комисията по култура и образование в съответствие с член 55 от Правилника за дейността,
  - като взе предвид доклада на Комисията по заетост и социални въпроси и становищата на Комисията по правни въпроси и на Комисията по вътрешния пазар и защита на потребителите (A8-0276/2017),
- A. като има предвид, че в Хартата на основните права на Европейския съюз е залегнало правото на достъп до професионално обучение и учене през целия живот;
- Б. като има предвид, че уменията са от стратегическо значение за пригодността за заетост, растежа, иновациите и социалното сближаване, и като има предвид, че сложността на работните места се увеличава във всички сектори и професии и че има увеличение на относителното търсене на умения дори за нискоквалифицирани работни места;
- В. като има предвид, че благосъстоянието и гарантирането на социалните ни придобивки се основава единствено на уменията и специализираните знания на нашите общества;
- Г. като има предвид, че нискоквалифицираното население е изправено пред повишен риск от безработица и социално изключване;
- Д. като има предвид, че държавите с голям дял на възрастни лица с ниско ниво на основни умения и на умения в областта на цифровите технологии са с по-ниска производителност на труда, а оттам и с по-ниски перспективи за растеж и конкурентоспособност;
- Е. като има предвид, че Европейският парламент споделя и подкрепя усилията на Комисията за инвестиране в човешки капитал като основен ресурс за конкурентоспособността на ЕС, и като има предвид, че качествената квалификация на учителите е предпоставка за качеството на образованието;

---

¹ Генерална дирекция „Трудова заетост, социални въпроси и приобщаване“ (ISBN: 978-92-79-26866-3); <http://www.euricse.eu/wp-content/uploads/2015/03/social-economy-guide.pdf>.

² Приети текстове, P8_TA(2015)0411.

- Ж. като има предвид, че за много нискоквалифицирани работни места понастоящем се изискват по-голяма езикова и математическа грамотност и други основни умения, както и че дори нискоквалифицираните работни места в сектора на услугите все по-често включват по-сложни нерутинни задължения¹;
- З. като има предвид, че според последната програма за международно оценяване на компетентностите на възрастните (PIAAC), проучване на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) за уменията на възрастните, около 70 милиона пълнолетни европейци не притежават основни умения като четене, писане и математическа грамотност, което им пречи да намерят достойна работа и да имат достоен жизнен стандарт;
- И. като има предвид, че до 2025 г. 49% от всички нови работни места (включително изцяло нови и за заместване) в ЕС ще изискват високо ниво на квалификация, 40% — средно ниво на квалификация, а само 11% — ниско ниво на квалификация или никакви квалификации²;
- Й. като има предвид, че разширяването на достъпа до учене през целия живот може да създаде нови възможности за активно приобщаване и засилено социално участие, особено за нискоквалифицираните лица, безработните, хората със специални потребности, по-възрастните и мигрантите;
- К. като има предвид, че държавите членки трябва да намерят начини да защитят или насърчат по-дългосрочни инвестиции в образование, научни изследвания, иновации, дейности в областта на енергетиката и климата и да инвестират в модернизацията на системите на образование и обучение, включително и в ученето през целия живот;
- Л. като има предвид, че ЕС е най-добре позиционираната платформа за обмен на най-добри практики и за оказване на подкрепа на взаимното учене между държавите членки;
- М. като има предвид, че членове 165 и 166 от ДФЕС възлагат на държавите членки отговорността в областта на образованието, включително висшето образование и професионалното обучение;
- Н. като има предвид, че сътрудничеството в областта на образованието на равнище ЕС е доброволен процес и че в това отношение сферата на образованието се различава изначално от заетостта, която като област на политиката е по-силно регулирана на общностно равнище;
- О. като има предвид, че уменията и компетентностите вървят ръка за ръка и следователно връзката между тях следва допълнително да се укрепи в рамките на новата програма за умения;
- П. като има предвид, че разработването на ориентирани към бъдещето сектори има решаваща роля за типа на търсените умения;

---

¹ Европейска комисия (2016), „Аналитична обосновка на Новата европейска програма за умения“ (SWD(2016)0195)

² Европейски център за развитие на професионалното обучение (Cedefop), предстоящо издание ЕК, 2016.

- Р. като има предвид, че проучване на европейските умения и работни места показва, че около 45% от възрастните работници в ЕС считат, че уменията им могат да бъдат развити или използвани по-добре на работното място;
- С. като има предвид, че според данни на МОТ между 25 и 45 процента от европейската работна сила се състои от лица, които са недостатъчно квалифицирани или които са по-квалифицирани от необходимото за извършваната от тях работа - ситуация, която до голяма степен се дължи на бързите темпове на промяна в структурата на икономиките на държавите членки;
- Т. като има предвид, че несъответствието между уменията и потребностите е тревожно явление, засягащо физическите лица и предприятията, като създава недостиг на умения и недостиг на кандидати за работа с подходящите умения, и представлява една от причините за безработицата¹; като има предвид, че 26% от възрастните работници и служители в ЕС не разполагат с уменията, които са им необходими за тяхната работа;
- У. като има предвид, че над 30% от висококвалифицираните млади хора заемат работни места, които не съответстват на техните умения и стремежи, докато 40% от европейските работодатели твърдят, че не могат да намерят лица с подходящите умения, за да могат да постигнат растеж и да създават иновации;
- Ф. като има предвид, че понастоящем почти 23% от населението на възраст между 20 и 64 години имат ниско равнище на образование (предучилищно, начален етап на основното образование или прогимназиален етап на основното образование); като има предвид, че нискоквалифицираните лица разполагат с по-малко възможности за заетост и също така са по-уязвими по отношение на несигурната заетост, и са изложени на двойно по-голям риск от трайна безработица в сравнение с висококвалифицираните лица²;
- Х. като има предвид, че нискоквалифицираните лица не само имат по-малки възможности за заетост, но и са по-уязвими от дългосрочна безработица и срещат повече трудности при получаването на достъп до услуги и пълноценното участие в обществото;
- Ц. като има предвид, че често хората притежават умения, които не са установени, използвани или възнаградени подходящо; като има предвид, че уменията, придобити извън официалните форми посредством работен опит, доброволчески дейности, гражданска ангажираност или друг релевантен опит, невинаги са отразени в определена квалификация или документ и следователно се подценяват;
- Ч. като има предвид, че секторите на културата и творчеството допринасят за общественото благосъстояние, иновациите, заетостта и стимулират икономическото развитие на ЕС, като осигуряват заетост за над 12 милиона души в ЕС, което е 7,5% от всички заети в цялата икономика и допринасят за икономиката с 5,3% от общата брутна добавена стойност на ЕС и с още 4% от

---

¹ <http://www.cedefop.europa.eu/en/events-and-projects/projects/assisting-eu-countries-skills-matching>

² Вж. SWD(2016)0195.

номиналния брутен вътрешен продукт на ЕС, генериран от секторите на луксозните стоки¹;

- Ш. като има предвид, че равенството между жените и мъжете е основен принцип на ЕС, залегнал в Договорите, както и една от целите и задачите на Съюза; като има предвид, че интегрирането на принципа на равенство между жените и мъжете във всички дейности на ЕС, каквито са достъпът до образование и обучение, представлява специфична мисия на Съюза;
- Щ. като има предвид, че на равнището на ЕС лицата, които не участват в никаква форма на заетост, образование или обучение (NEET), се считат за една от най-уязвимите групи в контекста на младежката безработица; като има предвид, че средно за жените е налице 1,4² пъти по-голяма вероятност да се окажат в положение на лица, които не участват в никаква форма на заетост, образование или обучение, което още повече откроява проблемите, свързани с дискриминацията, основана на пола, и с равнопоставеността от ранна възраст;
- АА. като има предвид, че социалните и емоционалните умения, наред с когнитивните умения, са важни за личното благосъстояние и успех;
- АБ. като има предвид, че достъпът до висококачествено формално, неформално и самостоятелно образование, както и до възможности за учене и обучение трябва да бъде право на всички хора, на всеки етап от живота им, с цел да могат да придобиват трансверсални умения, като например математическа грамотност, цифрова и медийна грамотност, критично мислене, социални умения, знания в чуждестранни езици и други необходими за живота умения; като има предвид, че във връзка с това е необходимо да се даде възможност за свободно време на работниците и служителите за личностно развитие и обучение в контекста на ученето през целия живот;
- АВ. като има предвид, че е от съществено значение уменията да имат за цел не само повишаването на пригодността за заетост, но и увеличаването на капацитета за гражданско участие и поддържането на демократични ценности и търпимост, не на последно място като инструмент за предотвратяване на всякаква форма на радикализация и нетърпимост;
- АГ. като има предвид, че от ключово значение в един бързо променящ се, глобализиран и цифровизиран свят са трансверсалните и предаваеми умения, като например социални умения, межкултурни умения, цифрови умения, умения за решаване на проблеми, предприемачество и творческо мислене;
- АД. като има предвид, че цифровата трансформация все още не е приключила и че нуждите на обществото и на пазара на труда непрекъснато се променят;
- АЕ. като има предвид, че повишените знания в областта на цифровите технологии и увереността в собствените способности са важна предпоставка за изграждането на

---

¹ Повишаване на конкурентоспособността на секторите на културата и творчеството за растеж и работни места, 2015 г.

² ОИСП, „Society at a Glance“ 2016 г., Социални показатели.

силни общества и за подпомагане на процесите за постигане на единство и интеграция в рамките на ЕС;

- АЖ. като има предвид, че в днешно време нашите системи за образование и обучение са изправени пред голямо предизвикателство в резултат на цифровата трансформация, която се отразява върху процесите на преподаване и учене; като има предвид, че ефективното предоставяне на цифрови умения е от ключово значение за гарантиране на подготвеност на работната сила за настоящите и бъдещите технологични промени;
- АЗ. като има предвид, че макар в последно време да се е увеличил броят на хората, участващи в образование или обучение в областта на цифровите технологии в ЕС, все още има много какво да се желае, за да може европейската икономика да се приведе в съответствие с новата цифрова епоха и да се преодолее несъответствието между броя на търсещите работа и броя на свободните работни места;
- АИ. като има предвид, че е необходимо новите цифрови трансформации да бъдат включени в образователните системи, за да се продължи да се помага на хората да развиват критичност, увереност и независимост; като има предвид, че това трябва обаче да се направи чрез симбиоза с темите, които са вече преподавани;
- АЙ. като има предвид, че съобразена с бъдещето програма за уменията следва да бъде включена в едно по-широкообхватно разглеждане на професионалната грамотност в контекста на нарастващата цифровизация и роботизация на европейските общества;
- АК. като има предвид, че следва да се постави специален акцент върху трансверсалните умения, като например гражданските и социалните компетентности, както и гражданското образование, наред с езиковите, цифровите и предприемаческите умения;
- АЛ. като има предвид, че е необходимо предприемаческите умения да бъдат възприемани в по-широк контекст, като инициативност, изразена в участие в социални дейности, и предприемаческа нагласа, и като има предвид, че поради това в новата програма за умения върху тях следва да бъде поставен допълнителен акцент в качеството им на житейски умения, което носи ползи за всички хора в личния и професионалния им живот, като същевременно облагодетелства и общностите;
- АМ. като има предвид, че за гарантиране на интелигентен, устойчив и приобщаващ икономически растеж и работни места за младите хора, в ЕС трябва да се подпомагат уменията в областта на науките, технологиите, инженерството и математиката (НТИМ);
- АН. като има предвид, че търсенето на специалисти в областта на НТИМ и в свързаните области се очаква да нарасне с около 8% до 2025 г., което е много повече от прогнозирания за всички професии среден ръст от 3%; като има

предвид, че заетостта в свързаните с НТИМ сектори също се очаква да нарасне с около 6,5% до 2025 г.¹;

- АО. като има предвид, че незадоволителният престиж и намаляващата привлекателност на професионалното образование и обучение (ПОО), наред с ниското качество на ПОО в някои държави членки, обезсърчава учащите да изберат кариера в обещаващи области и сектори, в които е налице недостиг на работна сила;
- АП. като има предвид, че при разглеждането на проблемите, свързани с уменията, и по-специално несъответствието между умения и възможности за заетост, трябва да се вземат предвид специфичните предизвикателства, пред които са изправени селските райони;
- АР. като има предвид, че зеленият сектор беше един от основните нетни създатели на работни места в Европа по време на рецесията и следва да бъде допълнително насърчаван в рамките на новата програма за умения;
- АС. като има предвид, че застаряващото население в Европа е причина за увеличено търсене на специалисти в областта на здравеопазването, социалните грижи и медицинските услуги;
- АТ. като има предвид ключовата роля на семейството за насърчаване на овладяването на основни умения от децата;

Развиване на житейски и професионални умения

1. приветства съобщението на Комисията, озаглавено „Нова европейска рамка за умения — Съвместни усилия за укрепване на човешкия капитал, пригодността за заетост и конкурентоспособността“, прието през юни 2016 г.;
2. признава, че образованието и обучението са от компетентността на държавите членки и че ЕС може само да подкрепя, координира и допълва действията на държавите членки;
3. счита, че ЕС има нужда от промяна на парадигмата по отношение на целите и функционирането на образователния сектор; изразява съгласие с акцентирането върху необходимостта от модернизиране на европейските системи за образование и обучение в съответствие с бързо променящата се икономическа, технологична и обществена среда, като се гарантира достъп до качествено образование на всички етапи;
4. отбелязва, че макар потребностите от умения да са динамични, непосредствените потребности на пазара на труда представляват основния акцент на пакета за уменията; във връзка с това подчертава значението на работата в тясно сътрудничество с Европейския център за развитие на професионалното обучение (Cedefop), за да се предвидят потребностите и да се разработи общоевропейски инструмент за прогнозиране на потребностите от умения, както и да се подобри ученето през целия живот, с цел приспособяване към новите ситуации на пазара

---

¹ Cedefop, Rising STEMs Database, март 2014 г.

на труда и засилване на адаптивността на хората, активното гражданство и социалното приобщаване;

5. призовава държавите членки да се съсредоточат не само върху уменията във връзка с пригодността за заетост, езикова и математическа грамотност, цифрова и медийна грамотност, а също и върху умения, които са от значение за обществото в по-широк смисъл като прехвърляеми, трансверсални и т.нар. „меки“ умения (ръководство, социални и межкултурни умения, образование в областите на управлението, предприемачеството и финансите, доброволчество, владеене на чужди езици, преговори) в своите образователни програми и програми за обучение и учебни програми, и да дадат предимство на по-нататъшното развитие на тези способности в програмите за професионално образование и обучение, заедно с укрепването на европейското майсторство;
6. призовава всички да получат правото да имат действителен достъп до умения, на всеки етап от живота, за да им даде възможност да придобият основни умения за 21-ви век;
7. признава значението на интернационализирането на образованието и на увеличаващият се брой учащи и служители, които участват в програми за мобилност; в тази връзка подчертава значението на „Еразъм +“;
8. отбелязва освен това, че различни проучвания сочат, че мобилността помага на хора със специфични професионални умения и с трансверсални и преносими умения като критично мислене и предприемачество, и им предоставя по-добри възможности за професионално развитие; потвърждава, че средствата, които понастоящем са предвидени в бюджета на ЕС за мобилност с учебна цел, може да не бъдат достатъчни за постигане на заложените 6% мобилност с учебна цел до 2020 г.;
9. насърчава държавите членки да продължават да развиват възможността за междусекторна мобилност сред училищата като цяло; подчертава, че с оглед на потребността от мобилност във връзка с ПОО е нужна по-голяма подкрепа и насърчаване, и че следва да се обърне специално внимание на трансграничните региони в контекста на мобилността;
10. отбелязва, че образованието и обучението следва да допринасят за личностното развитие и израстване на младите хора с цел превръщането им в проактивни и отговорни граждани, готови за живот и работа в технологично напреднала и глобализирана икономика, и следва да дават възможност на гражданите да усвоят основен набор от компетентности за учене през целия живот, разбирани като комбинация от знания, умения и нагласи, необходими за личностна реализация и развитие, активно гражданство и трудова заетост;
11. подчертава, че качествените образование и грижи в ранна детска възраст (ОГРДВ) са ключови предпоставки за развитието на умения;
12. като отбелязва, че отговорността за предоставяне на образование и грижи е на държавите членки и ги призовава да подобрят качеството и да разширят достъпа до образованието и грижите в ранна детска възраст и да преодолеят липсата на достатъчна инфраструктура, която да предлага качествени и достъпни грижи за

деца за всички равнища на доходи, както и да разгледат възможността за предоставяне на безплатен достъп за семействата, живеещи в условия на бедност и социално изключване;

13. подчертава, че креативността и иновациите се превръщат във водещи фактори в икономиката на ЕС и следва да бъдат включени в националните и европейските политически стратегии;
14. приветства целта на новата програма за умения, а именно ПОО да бъде превърнато в предпочитан избор за учащите, да отговоря на търсенето на пазара на труда и да е съобразено с изискванията, свързани с бъдещата работа, чрез участието на работодателите в разработването и провеждането на курсовете;
15. насърчава държавите членки да не се ограничават до поощряването на „подходящите професионални умения“, а също така да наблегнат и на онези аспекти на образованието, които са в по-голяма степен свързани с процеса на работа и са по-практически, и които благоприятстват предприемаческата нагласа, иновативността и креативността и позволяват на хората да мислят критично, да се отнасят с разбиране към концепцията за устойчивостта, поддържайки основни права и ценности като човешкото достойнство, свободата, демокрацията, търпимостта и уважението и да участват пълноценно в демократичния процес и социалния живот като прогресивно мислещи граждани;
16. счита обаче, че е необходимо приемането на цялостен подход към образованието и развитието на уменията, поставящ учащите в центъра на процеса, както и осигуряване на достатъчно инвестиции в политики за учене през целия живот; счита освен това, че образованието и обучението трябва да бъдат достъпни и на приемливи цени за всички, и че са необходими повече усилия за включване на най-уязвимите групи;
17. насърчава държавите членки да приобщават по-активно гражданското общество, експертите и семействата, които са запознати с местната действителност в обсъждането на необходимите за живота умения;
18. насърчава държавите членки също така да се съсредоточат върху преодоляването на стереотипите, свързани с пола, тъй като в последно време жените представляват 60% от завършилите висше образование; подчертава при все това, че процентът на тяхната заетост все още е по-нисък от този на мъжете и че жените са недостатъчно представени в много сектори;
19. насърчава държавите членки да постигнат по-добро съответствие между уменията и работните места на пазара на труда, и по-специално да въведат качествени възможности за чиракуване, които помагат на хората да бъдат гъвкави в образователния си план и по-късно на пазара на труда;
20. признава предимствата на дуалните системи¹ на образование, но посочва, че система, използвана в дадена държава членка, не може да бъде механично

---

¹ Ддуалната система на образование съчетава в един курс обучението с чиракуване в предприятие и професионалното образование в професионално училище;

възпроизведена в друга държава членка; призовава за обмен на модели за най-добри практики с участието и на социалните партньори;

21. във връзка с това припомня необходимостта от засилено сътрудничество между държавите членки с цел извличане на поуки от най-добрите практики, които водят до по-ниско равнище на безработица, като например чиракуването и ученето през целия живот;
22. изтъква ролята на Cedefop, една от чиито основни задачи е да обедини политическите лидери, социални партньори, изследователи и практикуващи лица, за целите на обмена на идеи и опит, включително чрез разработване на специфични секторни платформи;
23. подчертава, че културата, творчеството и изкуствата имат значителен принос за личностното развитие, заетостта и растежа в ЕС, като те са носител на иновации, насърчават сближаването, укрепват межкултурните връзки и взаимното разбиране и съхраняват европейската идентичност, култура и ценности; призовава Комисията и държавите членки да засилят своята подкрепа за културните и творческите индустрии, за да активизират и да използват изцяло техния потенциал;
24. подчертава, че настоящият брой на пристигащите мигранти, бежанци и търсещи убежище лица в ЕС изисква създаването на по-устойчив подход, насочен към граждани на трети държави, включително оценката на техните умения, компетентности и знания, които трябва да станат видими, както и създаването на механизъм за признаване и валидиране на умения;
25. припомня, че новодошлите донасят със себе си нови умения и знания и призовава за разработването на инструменти, предоставящи многоезична информация за съществуващите възможности за формално и неформално обучение, професионално обучение, стажове и доброволческа дейност; счита, че е важно да се насърчава межкултурният диалог с цел да се улесни навлизането на мигрантите, бежанците и лицата, търсещи убежище, на пазара на труда, с оглед на интегрирането им в обществото;
26. приветства предложенията на Комисията във връзка с Инструмента за съставяне на профил на уменията за гражданите на трети държави и изразява надежда за бърз напредък в това начинание; препоръчва новата европейска програма за умения, по отношение на подхода към уменията на мигрантите, да бъде в съответствие с Плана за действие относно интеграцията на граждани на трети държави; подчертава, че следва да се предприеме един по-цялостен подход към повишаването на уменията на мигрантите, включително чрез социално предприемачество, гражданско образование и самостоятелно учене, и че акцентът не следва да се ограничава единствено до прозрачността, съпоставимостта и ранното съставяне на профил на уменията и квалификациите на мигрантите;
27. подкрепя необходимостта да се действа по координиран начин за борба с изтичането на мозъци, като се определят подходящи мерки за използване на тези съществуващи умения така, че да се предотврати намаляването на човешкия капитал в държавите членки;

28. припомня, че инвестирането в капацитета на образованието днес ще има определящо значение за качеството на работните места сега и в бъдеще, за квалификацията на работниците, социалното благосъстояние и демократичното участие в обществото;
29. призовава държавите членки да предприемат мерки срещу застаряването на населението, като развиват конкретни умения във връзка със здравето, благосъстоянието и предотвратяването на заболяемостта;

Ролята на образованието в борбата с безработицата, социалното изключване и бедността

30. счита, че конкурентоспособността, икономическият растеж и социалното сближаване на ЕС зависят до голяма степен от системите за образование и обучение, които предотвратяват изоставането на хората;
31. настоява, че образованието и обучението са не само ключов фактор за повишаване на пригодността за заетост, но също за насърчаване на личностното развитие, социалното приобщаване и сближаване и активното гражданство, и поради това счита, че равният достъп до качествено образование и подходящото инвестиране в умения и компетентности са от решаващо значение за справяне с високото равнище на безработица и със социалното изключване, по-специално сред групите в най-уязвимо и неравностойно положение (лицата, които не участват в никаква форма на заетост, образование или обучение, трайно безработните, лицата с ниско ниво на умения, бежанци и хора с увреждания); припомня, че реалното прогнозиране на бъдещите потребности от умения е от първостепенно значение в това отношение;
32. със загриженост изразява съжаление, че инвестициите в образованието все още изостават и че постепенните намаления в бюджетите за образование засягат най-много учащите и възрастните лица, произхождащи от неравностойна социално-икономическа среда;
33. изразява дълбока загриженост поради факта, че между 2010 г. и 2014 г. инвестициите в образованието и обучението са намалели с 2,5% в ЕС като цяло¹; подчертава, че подходящо обезпечените с ресурси обществени образователни системи са от основно значение, за да може образованието да изпълни своята роля за преодоляване на безработицата, социалното изключване и бедността;
34. подчертава, както констатира ОИСР², че по-образованите хора допринасят за по-демократични общества и устойчиви икономики и са по-малко зависими от публични помощи и по-малко уязвими при икономически спадове; поради това посочва, че инвестициите в качествено образование и иновации са от ключово значение не само за борбата с безработицата, бедността и социалното изключване, но и за успешното конкурентно представяне на ЕС на световните пазари; призовава Комисията и държавите членки да възстановят публичните инвестиции в областта на ранното, началното и средното образование за всички поне до

---

¹ Обзор на образованието и обучението за 2016 г.

² <https://www.oecd.org/education/school/50293148.pdf>

равнищата отпреди кризата, и по-специално по отношение на децата, произхождащи от социално неравностойна среда;

35. подчертава, че достъпът до възможности за учене и обучение трябва да бъде право на всички хора, на всеки етап от живота, с оглед на придобиването на трансверсални умения, като например математическа грамотност, цифрова и медийна грамотност, критично мислене, социални умения и други необходими за живота умения; счита, че новата програма за умения е стъпка в правилната посока за насърчване на споделен ангажимент към обща визия за решаващото значение на политиките за учене през целия живот;
36. подчертава ролята на външните асоциации и неправителствените организации за това да се предоставят на децата други умения и социални компетентности като в областите на изкуствата и ръчните дейности с цел подпомагане на тяхната интеграция, по-добро разбиране на заобикалящата ги среда, солидарност в ученето и в живота и подобряване на уменията за усвояване на знания на цели класове учащи;
37. припомня, че хората с увреждания имат специални изисквания и съответно се нуждаят от подходяща подкрепа, за да придобият умения; призовава Комисията и държавите членки при прилагането на новата програма за умения да възприемат приобщаващ подход при разработването на своите политики в областта на образованието и обучението, включително посредством персонал в подкрепа на преподавателския процес, както и предоставяне на информация относно умения, обучение и възможности за финансиране, които да са налични и достъпни за колкото се може повече групи от хора, като се има предвид голямото разнообразие от увреждания; поддържа становището, че предприемачеството предлага изпълнима възможност за подкрепа за много от хората с увреждания във връзка с участието им на пазара на труда; подчертава в тази връзка значението на подобряването на цифровите умения на хората с увреждания, както и решаващата роля на достъпни технологии;
38. отбелязва, че макар и все повече да се признава потенциалът, който имат качественото образование и грижите в ранна детска възраст, за да се намали преждевременното напускане на училище и да се положи добра основа за по-нататъшно учене, новата програма за умения не е с визия към бъдещето по отношение на по-ранните етапи на образованието; ето защо призовава държавите членки да инвестират във висококачествено образование и грижи в ранна детска възраст, с цел да се подобри качеството и да се разшири достъпът до него, а също така да предприемат мерки, насочени към намаляване на преждевременното напускане на училище;
39. призовава държавите членки да одобрят по-специално рамката от 2014 г. за качество на образованието и грижите в ранна детска възраст¹ и настоява, че трябва да има налични подходящи програми, които да дадат втори шанс на всички млади хора, които са отпаднали от началното или средното училище; счита, че завършването на средно образование е желателно;

---

¹ Eurofound (2015 г.) „Грижи в ранна детска възраст: условия на труд, обучение и качество на услугите — систематичен преглед“.

40. посочва, че образованието следва не само да предоставя умения и компетентности, свързани с нуждите на трудовия пазар, но също така следва да допринася за личностното развитие и израстването на младите хора, за да ги направи проактивни и отговорни граждани;
41. призовава държавите членки да насочат инвестиции към приобщаващо образование, което да отговаря на обществените предизвикателства и да гарантира равен достъп и възможности за всички, включително за младите хора с различен социално-икономически произход, както и за уязвимите групи и групите в неравностойно положение;
42. призовава държавите членки да разширят възможностите за втори шанс за образование и за обучение с цел по-успешно интегриране на рисковите групи на пазара на труда;
43. приветства предложенията на Комисията за действия по отношение на развиване на умения за намаляване на неравенството в сферата на образованието и на неблагоприятните условия през целия живот на човека, като по този начин се дава възможност на европейските граждани за ефективна борба с безработицата и за осигуряване на конкурентоспособност и иновации в Европа, но насочва вниманието към някои административни пречки, които забавят напредъка при постигането на тези цели във връзка с мобилността на специалистите, признаването на квалификациите и преподаването на професионални квалификации;
44. за тази цел призовава държавите членки да гарантират, че Информационната система за вътрешния пазар (ИСВП) функционира правилно, улеснява по-добрия обмен на данни и укрепва по-доброто административно сътрудничество, без да създава ненужна административна тежест, да въведат опростени и ускорени процедури за признаване на професионалните квалификации и непрекъснато професионално развитие на квалифицираните специалисти, които планират да работят в друга държава членка, и да предотвратят всякаква дискриминация;
45. призовава по-специално Комисията и държавите членки да улеснят достъпа до развитието на умения за уязвимите граждани чрез оценяване на необходимостта от установяване на специфични инструменти като местни информационни центрове на ЕС и специфични показатели в рамката за ключови компетентности, които да вземат предвид потребностите на групите в неравностойно положение;

Насърчаване на възможностите за учене през целия живот

46. подчертава значението на ученето през целия живот за самоусъвършенстването на работниците, включително поддържането на актуални знания за постоянно променящите се условия на труд, както¹ и на създаването на възможности за всички с цел насърчаване на култура на учене на всяка възраст в рамките на Европа; насърчава Комисията и държавите членки да популяризират и инвестират в ученето през целия живот, по-специално в държавите с процент на участие под 15%;

---

¹ Вж. Приети текстове, P8_TA(2016)0338.

47. отбелязва със загриженост неприемливото положение на 70 милиона европейци, които не разполагат с основни умения; приветства в тази връзка въвеждането на инициативата „Пътища за повишаване на уменията“ и настоява за съвременното им прилагане и наблюдение; призовава също така Комисията и държавите членки да насърчат траен подход за повишаване на уменията, преквалификация и учене през целия живот чрез въвеждане на различни схеми за повишен достъп и мотивация, съобразени с индивидуалните потребности на всяка държава членка по отношение както на безработните, така и на заетите лица;
48. счита, че инициативата „Пътища за повишаване на уменията“ следва да включва индивидуализирана оценка на потребностите от учене, предлагане на качествени обучения, както и систематично валидиране на придобитите умения и компетентности, което да дава възможност за лесното им разпознаване на пазара на труда; посочва необходимостта да се осигури широко разпространен достъп до широколентова инфраструктура, за да се даде възможност за цифрова грамотност; счита факта, че Европейският парламент не е участвал в планирането на инициативата, за повод за съжаление;
49. подчертава, че отговорността за развитието на секторни и специфични умения трябва да бъде поделена между образователните институции, работодателите и профсъюзите, и поради това държавите членки следва да гарантират тесен диалог със социалните партньори; настоява, че всички относими участници на пазара на труда следва да вземат участие в процеса, структурирането и осигуряването на обучение с цел предоставянето на хората на необходимите умения в хода на тяхното кариерно развитие, както и за да могат предприятията да бъдат конкурентоспособни, като в същото време се насърчават личностното развитие, качествената заетост и перспективите и развитието в кариерата;
50. подчертава, че е необходимо да бъдат разработени комплексни системи за образование и обучение, които да предлагат на учащите различни видове умения: основни умения (грамотност, математическа грамотност и цифрови умения); задълбочени общи умения (като решаване на проблеми и учене); професионални, технически и свързани с определена професия или сектор умения; и социално-емоционални умения;
51. подчертава, че разбирането на специфичните нужди на нискоквалифицираните лица и предоставянето на съобразено с тях обучение на тези лица е съществена стъпка в разработването на по-ефективни програми за обучение; припомня, че способността за реагиране и адаптивността в светлината на натрупания опит и променящите се обстоятелства са ключови елементи на ефективния образователен процес;
52. настоява, че информирането и насочването на хора в неравностойно положение, включително на хора с увреждания, дългосрочно безработните лица и слабо представените групи, които може да не осъзнават ползите от повишаване на нивото си на умения или възможностите за преквалификация или повишаване на квалификацията, са от ключово значение за успеха на една такава инициатива;
53. призовава Комисията и държавите членки да предприемат целенасочено действие за преквалификация и валидиране на уменията на родителите, които се връщат на

работа след период, в който са полагали грижи за зависими членове на семейството;

54. призовава за активна ангажираност и диалог на всички относими заинтересовани страни не само на национално и европейско, но и на местно и регионално равнище, за да се отговори на реалните ситуации и потребности на пазара на труда;
55. припомня необходимостта ученето през целия живот да бъде включено в по-широкия смисъл на понятието професионална грамотност;

Укрепване на връзките между образованието и заетостта

56. припомня, че преодоляването на недостига на умения и на несъответствието между търсенето и предлагането на пазара на труда, както и насърчаването на възможностите за социална мобилност, включително за професионално обучение и за чиракуване, са от съществено значение за насърчаване на устойчивия растеж, социалното сближаване, създаването на работни места, иновациите и предприемачеството, по-специално за МСП и занаятите; поради това насърчава държавите членки да стимулират професионалното обучение в съответствие с икономическите потребности;
57. подчертава, че е необходимо да се положат усилия за по-гъвкав, независим и индивидуален¹ подход по отношение на професионалното развитие и образованието и обучението през целия живот в рамките на личния професионален път и личностното развитие, и признава ролята, която могат да изиграят публичните и частните актьори за неговото предоставяне, като същевременно признава, че насоките и съветите, които разглеждат индивидуалните потребности и предпочитания и са съсредоточени върху оценяването и развитието на индивидуалните умения, трябва да бъдат основен елемент от политиките в областта на образованието и уменията от ранен етап;
58. призовава държавите членки заедно със социалните партньори да разработят и приложат политики, които предвиждат отпуск за образование или обучение, както и обучение на работното място; призовава ги да направят ученето в рамките на работното място и извън него, в това число чрез платен отпуск за обучение, достъпно за всички работници, и по-специално за тези в неравностойно положение, и с акцент върху служителите жени;
59. подчертава, че всяка политика в областта на уменията следва да бъде съобразена не само с текущите промени на пазара на труда, но също и да гарантира, че е достатъчно универсална по обхват, с цел развиване на способността на работниците да усвояват знания и улесняване на адаптирането им към предизвикателствата в бъдеще;
60. подчертава, че усъвършенстването на уменията трябва да бъде споделена отговорност между образователните институции и работодателите; настоява, че промишлеността/работодателите следва да участват в обучението относно и

---

¹ Промяна към акцентирание върху резултатите от обучението – политики и практики в Европа — Cedefop.

предоставянето на хората на необходимите умения, за да могат предприятията да бъдат конкурентоспособни, като в същото време се повишава самочувствието на хората;

61. отново заявява, че за да се засилят пригодността за заетост, иновациите и активното гражданство, включително екологичното гражданство, основните умения трябва да вървят ръка за ръка с други ключови компетентности и нагласи: креативност, грижа към природата, инициативност, познания в областта на чуждите езици, критично мислене, включително посредством цифрова и медийна грамотност и умения, свързани с развиващите се сектори;
62. подчертава огромния потенциал на възобновяемите източници на енергия за иновациите и заетостта и търсенето на по-висока ресурсна и енергийна ефективност; призовава Комисията и държавите членки при прилагането на новата програма за умения, с оглед на възможностите в областта на образованието и заетостта, да вземат предвид въпросите, свързани с енергетиката и околната среда, в изпълнението на новата програма за умения;
63. подчертава необходимостта от въвеждане на целенасочено подпомагане, предназначено за учещите на работното място, чираците и служителите, за гарантиране на участието на всички в пазара на труда;
64. признава, че е важно да се насърчава обучението в процеса на работа с чиракуване и стажове като един от инструментите за допълнително улесняване на интеграцията на лица на пазара на труда, т.е. чрез създаване на мостове/обмен на умения между поколенията;
65. отбелязва, че чиракуването, стажовете и обучението за придобиване на специфични умения се считат за най-ефективните видове обучение, що се отнася до предпазването на младите хора от връщането им в положението на лица, които не участват в никаква форма на заетост, образование или обучение (NEET); отбелязва, че вече е изтъквано, че наличието на дуална система за професионално и академично образование и обучение намалява броя на лицата, които не участват в никаква форма на заетост, образование или обучение, като дава възможност на повече млади хора да бъдат преквалифицирани в рамките на образователни/обучителни програми и им помага да повишат пригодността си за заетост и да имат повече шансове за по-лесен преход към заетост/професионална кариера; подчертава, че според макроикономическия анализ най-добри резултати се постигат при съчетаването на дуална система на образование и обучение с активни политики на пазара на труда;
66. призовава държавите членки да осигурят подпомагане за МСП по отношение на свързаните с работата вътрешно обучение и развиване на умения;
67. призовава за въвеждането на конкретни мерки с цел улесняване на прехода на младите хора от образованието към трудова дейност чрез осигуряване на качествени и платени стажове и чиракуване, осигуряващи практическо обучение на място, както и чрез програми за трансграничен обмен като „Еразъм“ за млади предприемачи, като на младите хора се предоставя възможността да прилагат знанията и талантите си на практика и да разполагат с подходящ набор от социални и икономически права и достъп до подходяща трудова и социална

закрила, съгласно предвиденото от националното законодателство и националната практика, равностойни на възрастните работници; призовава държавите членки да оказват специална подкрепа на МСП, за да могат и те да приемат стажанти и практиканти;

68. призовава държавите членки да гарантират рамка за качеството, която да не допуска стажовете и чиракуването да бъдат използвани като форми на евтин или безплатен труд; отбелязва, че за развиване на качествена заетост и предотвратяване на експлоатацията е важно да е налице и разбиране относно основните стандарти за здравословни и безопасни условия на труд и относно правата на работното място; за целта призовава държавите членки да въведат национални правни рамки за качеството по отношение на програмите за стажове и чиракуване, които да гарантират по-специално защитата на работното място, както и подходяща социална сигурност;
69. призовава Комисията да представи, а държавите членки да приемат рамка за качеството на чиракуването¹;
70. счита, че с цел да се предвидят бъдещите нужди от умения, гражданското общество, и по-специално младежките и общностните организации, социалните партньори, предоставящите образование и обучение, както и специализираните услуги за подкрепа трябва да бъдат активно ангажирани на всички равнища, в частност при изготвянето, изпълнението и оценяването на програмите за професионална квалификация, с цел да се осигури ефективен преход от формалното образование към ученето в процеса на работа и към качествена заетост;
71. подчертава необходимостта от гарантиране на значими за работодателите квалификации чрез включването на участниците в пазара на труда в разработването на програмите за квалификация;

Важната роля на неформалното и самостоятелното учене

72. подчертава значението на валидирането на неформалното и самостоятелното учене с цел участие и предоставяне на възможности на учащите се; признава, че това е видно особено при хората в уязвимо или неравностойно положение, като например нискоквалифицираните работници или бежанците, които се нуждаят от приоритетен достъп до механизмите за валидиране;
73. съжалява, че работодателите и институциите за формално образование все още не признават в задоволителна степен стойността и значението на уменията, компетентностите и знанията, придобити в процеса на неформалното и самостоятелното учене; във връзка с това подчертава необходимостта от усилия за преодоляване на липсата на информираност сред всички съответни заинтересовани страни по отношение на валидирането;

---

¹ Ще бъде изготвена въз основа на становището на Консултативния комитет за професионално обучение, „A Shared Vision for Quality and Effective Apprenticeships and Work-based Learning“ („Споделена визия за качествени и ефективни програми за чиракуване и учене в процеса на работа“), прието на 2 декември 2016 г.

74. признава, че липсата на съпоставимост и съгласуваност между подходите на държавите от ЕС за валидиране, особено по отношение на ПОО, представлява допълнителна бариера; отбелязва, освен това, че предоставянето на реален достъп, признаване и финансова подкрепа остава истинско предизвикателство, особено за групите в неравностойно положение, като например нискоквалифицираните лица, които се нуждаят от приоритетен достъп до валидиране;
75. призовава Комисията и държавите членки да повишават осведомеността по отношение на възможностите за валидиране; приветства в тази връзка напредъка, постигнат през последните няколко години в контекста на изпълнението на препоръката на Съвета относно валидирането на неформалното и самостоятелното учене до 2018 г.; счита обаче, че за да бъде валидирането възможно, са необходими допълнителни усилия за създаване на необходимите правни рамки и цялостни системи за валидиране;
76. припомня, че много от съществуващите европейски инструменти за прозрачност, като например Европейската квалификационна рамка (ЕКР) и Европейската система за кредити в професионалното образование и обучение (ECVET), са създадени изолирано едни от други; подчертава, че с цел да се позволи на отделните лица да измерват по-добре напредъка и възможностите си и да използват пълноценно резултатите от обучението, получени в различни учебни среди, е необходимо те да бъдат по-добре координирани и подкрепени чрез системите за осигуряване на качество и да бъдат включени в рамка за национални квалификации, за да се изгради доверие сред различни сектори и участници, включително работодателите;
77. настоява, че е необходимо повторно да се акцентира върху ролята на неформалното образование, което е от основно значение за предоставянето на повече права и възможности на гражданите, и особено за хората в по-уязвимо и неравностойно положение, включително за хората със специални нужди и хората с увреждания, нискоквалифицираните лица и лицата, които имат ограничени възможности за достъп до формално образование; счита, че предоставящите неформално образование и НПО са в добра позиция да достигнат до групите в неравностойно положение, които не са обхванати от официалната образователна система, и че следва да получават повече подкрепа в изпълнението на своята роля, за да се гарантира, че лицата в най-голяма нужда се ползват от предимствата на новата програма за умения;
78. признава значението на доброволческата дейност като един от инструментите за придобиване на знания, опит и умения за увеличаване на пригодността за заетост и придобиване на професионални квалификации;
79. подчертава, че неформалното учене, включително чрез доброволческа дейност, играе ключова роля за стимулирането на развитието на предаваеми знания, межкултурна компетентност и житейски умения като работа в екип, творческо мислене и инициативност, като същевременно се укрепват самоуважението и мотивацията за учене;
80. допълнително подчертава значението на неформалните образователни програми, изкуствата, спортните занимания и межкултурния диалог с оглед на активното

включване на гражданите в обществените и демократичните процеси и намаляване на уязвимостта им по отношение на водещата до радикализъм пропаганда; подчертава, че самостоятелното и неформалното учене играят ключова роля за приобщаването на лицата, които срещат най-големи трудности на пазара на труда и са съответно най-уязвими; във връзка с това призовава държавите членки към пълно и своевременно изпълнение на препоръката на Съвета от 20 декември 2012 г. относно валидирането на неформалното и самостоятелното учене;

81. подчертава стойността на трансверсалните умения, придобити чрез спорт в рамките на неформалното и самостоятелното учене, и освен това подчертава връзката между спорта, пригодността за заетост, образованието и обучението;
82. подчертава, че неформалните и самостоятелните форми също предоставят възможности за активно насърчаване на общите ценности свобода, толерантност и недискриминация, за образование относно гражданството, устойчивото развитие и правата на човека, включително правата на жените и децата;
83. призовава държавите членки да въведат процедури за признаване на неформалното и самостоятелното образование, черпейки от най-добрите практики на държавите членки, които вече са въвели подобни инструменти, за да се гарантира успехът на механизмите за повишаване на уменията¹; отбелязва в тази връзка значението на политическите мерки, насочени към групите, които са най-далече от пазара на труда;
84. подчертава, че неформалните и самостоятелните форми, които широко се използват в контекста на общностното образование и работата с групи, недостатъчно представени в общата система на академично образование и образование за възрастни, имат ключова роля в приобщаването на маргинализираните и уязвими лица; във връзка с това потвърждава необходимостта да се вземат под внимание гледната точка и потребностите на жените и момичетата, хората с увреждания, ЛГБТИ лицата, мигрантите и бежанците, както и на хората от етническите малцинства;
85. подчертава значението на кариерното ориентиране за подпомагането на нискоквалифицираните лица; отбелязва в тази връзка значението на капацитета и качеството на публичните и частните служби по заетостта в държавите членки;
86. призовава Комисията и държавите членки да обмислят въвеждането на общи инструменти за оценка на уменията като част от схемата „Европас“;
87. призовава държавите членки да продължат да разработват системите си за валидиране и да увеличават осведомеността относно наличните услуги за валидиране; насърчава ги да изградят по-достъпни, атрактивни и отворени механизми за по-нататъшно образование, напр. продължаващо ПОО;

---

¹ Препоръка на Съвета от 19 декември 2016 г.

Насърчаване на цифровите умения, уменията в областта на НТИМ и предприемаческите умения

88. насочва вниманието към факта, че в днешното общество гарантирането на основни цифрови умения е ключова предпоставка за лична и професионална реализация, но счита, че са необходими допълнителни усилия за предоставянето на хората на по-специфични умения в областта на цифровите технологии, за да могат да използват тези технологии по иновативен и творчески начин;
89. подчертава нуждата от определяне на уменията, които се изискват за свързани с новите технологии работни места, и от насърчаване на придобиването на цифрови умения, които се търсят от дружествата със средна пазарна капитализация, микро-, малките и средните предприятия; по-специално подчертава факта, че придобиването на умения в цифровата ера се извършва в условията на бързи и потенциално дестабилизиращи пазара на заетостта промени; поради тази причина е необходимо учене през целия живот, което да помага на хората да се адаптират към промените;
90. счита, че следва да бъде отдадено по-голямо значение на образованието в областта на НТИМ с оглед усъвършенстване на ученето и преподаването в цифрова среда; подчертава тясната връзка между творчеството и новаторството, поради което призовава за включването на изкуствата и креативното обучение в учебната програма в областта на НТИМ; счита, че момичетата и младите жени следва да се насърчават от ранна възраст да изучават предмети в областта на НТИМ;
91. настоява, че е необходимо новите технологии да бъдат включени в процесите на преподаване и учене, както и да се улеснява образованието чрез практически и реален опит, като се вземат предвид съобразени с възрастта учебни програми в областта на ИКТ и медиите, съобразени с детското развитие и благоденствие, които предоставят ранно ориентиране по отношение на отговорното ползване на технологиите и насърчават критичното мислене, за да се осигури на хората подходящият набор от умения, компетентности и знания и да се гарантира развитието на пълния набор от цифрови умения, от които отделните индивиди и дружествата се нуждаят в една все по-цифровизирана икономика; припомня нуждата да се насърчават момичетата и младите жени да избират образование в областта на ИКТ;
92. освен това подчертава необходимостта от по-съвместен, координиран и целенасочен подход за разработването и изпълнението на стратегиите в областта на цифровите умения;
93. за тази цел насърчава Комисията да увеличи финансирането по европейските рамкови програми, както и по линия на Европейския фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ), като насърчава приобщаващите, иновативни и осъзнати европейски общества да работят за пълноценното участие в обществото и на пазара на труда на всички граждани, по-специално тези с несигурен социално-икономически статус или живеещите в отдалечени райони, хората с увреждания, възрастните хора и безработните;

94. приветства предложението на Комисията да призове настоятелно държавите членки да изготвят всеобхватни национални стратегии за уменията в областта на цифровите технологии, с особено внимание към намаляването на цифровото разделение, особено на възрастните хора; посочва обаче, че за да бъдат тези стратегии ефективни, съществува нужда от осигуряване на възможности за работещите в областта на образованието, силно педагогическо ръководство и иновации от учителите на всички образователни равнища, основани на ясна визия за подходящата за съответната възраст и развитие медийна педагогика, както и от подходящо непрекъснато обучение и повишаване на квалификацията на учителите и обмен на най-добри практики;
95. подчертава, че медийната грамотност позволява на гражданите да развият критично разбиране на различните видове медии, което ще доведе до разширяване и обогатяване на потенциала и възможностите, предлагани от т.нар. цифрова грамотност;
96. призовава държавите членки да увеличат усилията си за подобряване на медийната грамотност в училищните програми и културно-образователните институции и да разработят инициативи на национално, регионално или местно равнище, обхващащи всички нива на формалното, неформалното и самостоятелното образование и обучение;
97. отново заявява, че наборът от цифрови умения трябва да включва цифрова и медийна грамотност, както и критично и креативно мислене, за да може учащите да бъдат не само ползватели на технологии, но и активни създатели, новатори и отговорни граждани в един цифровизиран свят;
98. призовава държавите членки да предоставят възможности за обучение в областта на ИКТ и развитието на цифрови умения и медийна грамотност на всички равнища на образованието; във връзка с това подчертава значението на отворените образователни ресурси, които осигуряват достъп до образование за всички;
99. подчертава нуждата от това, елементи от обучение по предприемачество, включително социално предприемачество, да бъдат включени на всички равнища на образование и в различни дисциплини, тъй като насърчаването на предприемачески дух в младите хора на ранен етап ще увеличи пригодността за заетост, ще подпомогне борбата с младежката безработица, както и ще насърчи креативността, критичното мислене и лидерските умения от полза за създаването на социални проекти и принос за местните общности; допълнително подчертава значението на ученето от опит и на понятието „положителни неуспехи“ в този контекст;
100. счита, че обучението в областта на предприемачеството следва да включва социално измерение, тъй като стимулира икономиката, като същевременно облекчава лишенията, социалното изключване и други обществени проблеми, и следва да засяга теми като справедливата търговия, социалните предприятия и алтернативните бизнес модели, например кооперации, с цел постигане на по-социална, приобщаваща и устойчива икономика;

101. припомня, че творческите индустрии са сред най-предприемаческите и бързо развиващи се сектори и че творческото образование развива преносими умения, като например творческо мислене, умения за решаване на проблеми, способност за работа в екип и находчивост; признава, че изкуствата и медийният сектор са особено привлекателни за младите хора;
102. посочва, че предприемачеството изисква развитието на трансверсални умения, като например креативност, критично мислене, способност за работа в екип и инициативност, които спомагат както за личностното, така и за професионалното развитие на младите хора, и улесняват тяхното навлизане на пазара на труда; във връзка с това, счита че е необходимо да се улесни и да се насърчи участието на предприемачи в учебния процес;
103. настоятелно призовава за активен диалог, обмен на данни и сътрудничество между академичната общност, другите институции или субекти в областта на образованието и обучението, социалните партньори и професионалния свят, с цел разработването на учебни програми, които осигуряват на младите хора необходимите умения, компетентности и знания;

Модернизирание на системите за ПОО (професионално образование и обучение) и поставяне на акцент върху стойността на ученето в процеса на работа

104. призовава Комисията, държавите членки и социалните партньори да разработят и въведат политики, които предвиждат отпуск за образование и обучение, както и професионално обучение на работното място и учене през целия живот, включително в други държави членки; призовава ги да направят достъпно за всички служители ученето на и извън работното място, включително възможности за платено учене, и по-специално за служителите в неравностойно положение, като се постави акцент върху служителите жени в секторите, в които жените са недостатъчно представени в структурно отношение¹;
105. отново подчертава значението на професионалното образование и обучение (ПОО) като значим вид образование не само за повишаването на пригодността за заетост и задействането на механизми за придобиване на професионална квалификация, но и като предоставящо равни възможности на всички граждани, включително на тези, които произхождат от социално уязвими групи и групи в неравностойно положение;
106. призовава Комисията и държавите членки да гарантират подходящи инвестиции в ПОО, за да гарантират, че ПОО е по-адаптирано за учащите, работодателите и обществото в рамките на цялостен и приобщаващ образователен подход, и да го пригледат за потребностите на пазара на труда чрез включването му като неразделна част от образователната система, чрез многосекторен, координиран и интегриран подход и подход на участие, и да осигурят в това отношение високи стандарти за квалификация и гарантиране на качество; подчертава необходимостта от по-тясно сътрудничество между институциите за ПОО и висшите учебни заведения с цел осигуряване на успешен преход на завършилите ПОО към висше образование;

---

¹ Вж. Приети текстове, P8_TA(2016)0338.

107. счита, че е важно да се търсят по-добри възможности за преминаване между академичното и професионалното образование;
108. подчертава необходимостта от укрепване на практиките в областта на професионалното и кариерното ориентиране както в образователната система, така и в областта на обучението за възрастни по отношение на развиването на умения и компетентности, които са необходими в перспективните браншове и сектори в страните, предлагащи високи добавена стойност и инвестиционен потенциал;
109. приветства инициативите, предприети от Комисията, за насърчаване на ПОО; признава, че мобилността в областта на ПОО все още не е достигнала своя пълен потенциал; счита, че допълнителното финансиране на институциите за ПОО може да допринесе за подобряване на мобилността в областта на ПОО, както и за подобряване на качеството, значението и приобщаващия характер на ПОО;
110. подчертава необходимостта от проучване на възможността за междусекторна мобилност не само за преподавателската професия в рамките на ПОО, но също и сред училищата като цяло;
111. поддържа становището, че основната отговорност за качеството на ПОО е на равнището на държавите членки и на регионално равнище; призовава Комисията да положи усилия за насърчаване на ПОО и да улесни обмена на най-добри практики.
112. призовава държавите членки да променят начина на представяне на ПОО чрез подходящи инвестиции и квалифициран персонал, укрепвайки връзката с пазара на труда и работодателите и чрез предоставяне на информация относно ПОО като ценен избор за образование и професионално развитие;
113. призовава Комисията и държавите членки да повишат атрактивността и статута на ПОО и мобилността в областта на ПОО като важен избор в личното професионално развитие, като се гарантира достъп на младите хора и техните семейства до информация и насоки относно възможностите на ПОО, като се правят достатъчно инвестиции в повишаването на качеството и релевантността на ПОО, като ПОО се прави достъпно, включително и във финансово отношение, за всички, като се подобряват връзките между висшето образование и ПОО, и като се насърчават баланс между половете и недискриминация в програмите за ПОО;
114. призовава за специфични цели, като например въвеждането на изцяло функционираща система за трансфер и признаване на кредити чрез използването на Европейската система за кредити в професионалното образование и обучение;
115. призовава Комисията и държавите членки, с оглед на това да се намали броят на лицата, преждевременно напускащи системата на образование или обучение, и броят на лицата, които не участват в никаква форма на заетост, образование или обучение, да развият и сравняват най-добрия опит от партньорства между образование и професионално обучение препоръчва това да се прави чрез сътрудничество между образователни институции от средното образование и предприятията, включително посредством чиракуване, с цел създаване на

възможности за втори шанс, постигане на по-голяма интеграция между системите и по-добро съчетаване на уменията с действителните потребности;

116. насърчава държавите членки да създадат качествени системи за дуално образование и професионално обучение в координация с местните и регионалните икономически фактори, след обмен на най-добри практики и в съответствие с конкретната специфика на всяка образователна система, с оглед на преодоляването на съществуващото и бъдещото несъответствие между уменията и изискванията на пазара на труда;
117. призовава държавите членки да подобрят събирането на данни, отнасящи се до планиране на пътищата за професионално развитие на обучаващите се по ПОО, с цел по-успешно разглеждане на перспективите им за заетост, подобряване на оценяването на качеството на ПОО и по-добър информиран избор на професия на учениците;
118. припомня, че е необходима по-голяма подкрепа за мобилността на учащите и на учителите; поради това призовава държавите членки да включат подкрепа за мобилността в своите национални програми с цел подпомагане на голям дял от младите хора да се възползват от опит в чужбина;

Учители и обучаващи

119. счита, че преподавателите и обучителите имат основна роля за постигането на добри учебни резултати; ето защо подчертава необходимостта от инвестиции и подкрепа за началното и непрекъснатото професионално развитие на преподавателите от всички сектори в областта на образованието, както и необходимостта от това да се осигури качествена заетост и да се създадат услуги за професионално ориентиране през целия живот, което също трябва да бъде непрекъснат приоритет в целия ЕС;
120. подчертава, че подобряването на статуса и повишаването на квалификацията на всички учители, обучители, ментори и преподаватели с цел разширяване на уменията им ще бъде предпоставка за изпълнението на новата програма за умения, и че е необходимо да се положат допълнителни усилия за привличане на младите хора да работят в образователната система и мотивиране на преподавателите да продължат да изпълняват тази професия, включително чрез подобряване на политиките за задържане на работа; отбелязва, че това изисква внимание към и валоризация на преподавателите, атрактивно заплащане и условия на труд, по-лесен достъп до допълнително обучение през работно време, особено в областта на цифровата дидактика, както и мерки за защита срещу прояви на насилие и тормоз в образователните институции и мерки за предотвратяването им; призовава държавите членки да насърчават повече равенството между половете в преподавателската професия; подчертава, че насърчаването на иновативните практики на преподаване и учене, както и улесняването на мобилността и обмена на най-добри практики могат да бъдат стъпка напред към постигането на тази цел;
121. припомня, че икономическата и финансовата криза засегна значително подготовката на преподавателите в някои държави членки; подчертава значението на инвестициите в учителите, обучителите и преподавателите и на снабдяването

им с нови умения и преподавателски техники, отговарящи на технологичното и общественото развитие;

122. призовава държавите членки да инвестират солидно в ученето през целия живот на учителите, включително практическия опит в чужбина, и да гарантират непрекъснатото им професионално развитие, както и да ги подпомагат в развитието на нови умения, като например умения в областта на ИКТ, предприемачески умения или ноу-хау в областта на приобщаващото образование; във връзка с това подчертава, че следва да бъде осигурено наличието на достатъчно платени дни за обучение с цел повишаването на квалификацията на всички преподаватели;
123. подчертава необходимостта от развиване на уменията на учителите в областта на ПОО да преподават предприемачески умения на учениците в тясно сътрудничество с МСП; подчертава в тази връзка насърчаването на гъвкави практики за наемане на работа (напр. учители с опит в сектора);
124. препоръчва държавите членки да въведат стимули за наемането на кандидати за преподавателската професия с високо равнище на умения и да възнаграждават ефективните преподаватели;

Изпълнението на новата програма за умения: предизвикателства и препоръки

125. призовава Комисията да работи в тясно сътрудничество с Европейския център за развитие на професионалното обучение (Cedefop), с цел по-добре да се преценят и предвидят бъдещите потребности от умения и по-доброто им адаптиране към наличните работни места на пазара на труда;
126. подчертава необходимостта от допълнително разработване, прилагане и наблюдение на новата програма за умения, в сътрудничество с всички заинтересовани страни, включително социални партньори, организации на гражданското общество и доставчици на неформално образование, образователни услуги и местни органи; призовава Комисията да насърчава по-широко партньорство с тези заинтересовани страни;
127. призовава Комисията и държавите членки при изпълнението на инициативата да поставят силен акцент върху координацията между различните организации, които пряко или косвено участват в развитието на умения, като министерства, местни органи, държавни агенции по заетостта и други агенции, образователни и обучителни институции и неправителствени организации;
128. призовава Комисията и държавите членки да продължават да повишават видимостта, качеството и привлекателността на ПОО; призовава Комисията да насърчава държавите членки да поставят по-нататъшни цели за насърчаване на ученето в процеса на работа в рамките на програмите за ПОО;
129. призовава за по-тясно сътрудничество между институциите за ПОО и висшите учебни заведения, за да се преодолеят съществуващите несъответствия с цел осигуряване на успешен преход на завършилите ПОО към висше образование; във връзка с това препоръчва да се черпи опит от най-добрите действащи практики в

различни държави членки, в които има въведени ефикасни дуални образователни системи;

130. призовава Комисията и държавите членки да възприемат координиран и интегриран подход на социалните политики и политиките за образование и заетост, за да се даде възможност за постоянно и адаптивно развитие на ПОО и да се направи достъпен за лицата от този сектор преходът към по-високите степени на образование и обучение;
131. подчертава необходимостта от подобряване на разбирането и съпоставимостта между различните квалификации в различните държави членки; приветства предложеното преразглеждане и по-нататъшното развитие на ЕКР и призовава за укрепване на сътрудничеството между държавите членки и всички заинтересовани страни; призовава за по-голяма съгласуваност между инструментите за квалификация на ЕС, а именно ЕКР, ЕСКПОО и ЕРРОКПОО;
132. призовава държавите членки да продължават да съсредоточават усилията си върху предоставянето на възможности на гражданите си от всички възрасти да развиват уменията си в областта на цифровите технологии, като същевременно насърчават цифровото преобразуване на икономиката и обществото и променят начина, по който хората се учат, работят и извършват стопанска дейност, както и по-широките обществени последици от тези промени; във връзка с това призовава държавите членки да обърнат внимание на намерението на Комисията да постави акцент върху положителните аспекти от тази трансформация чрез стратегията на ЕС „Електронни умения“; призовава за по-активно участие на гражданското общество и социалните партньори в Коалицията за умения и работни места в областта на цифровите технологии;
133. изразява съгласие с плана за междусекторно сътрудничество в областта на уменията, предоставен от Комисията в рамките на пилотната програма за шест сектора, и насърчава неговото продължаване.
134. призовава Комисията и държавите членки да продължават да съсредоточават усилията си върху уменията в областта на цифровите технологии, по-специално цифровото преобразуване на икономиката и промяната в начина, по който хората работят и извършват стопанска дейност, и отбелязва намерението на Комисията да постави акцент върху положителните аспекти от тази трансформация чрез стратегията на ЕС „Електронни умения“;
135. призовава държавите членки да включат ранното образование по предприемачество¹, включително социалното предприемачество, като част от учебната програма с цел развиване на индивидуална предприемаческа нагласа в гражданите като ключово умение, което подкрепя личностното развитие, активното гражданско участие, социалната интеграция и пригодността за заетост;
136. насърчава Комисията да разработи еквивалентни рамки за компетентност и за други ключови умения, например умението за финансова грамотност, по същия

---

¹ European Commission/EACEA/Eurydice, 2016. Entrepreneurship Education at School in Europe. (Европейска комисия/EACEA/Eurydice, 2016. Обучение по предприемачество в училищата в Европа.) Eurydice Report. (Доклад Eurydice.)

начин както при уменията в областта на цифровите технологии и предприемаческите умения;

137. счита, че за да има предложената инициатива за „механизми за повишаване на уменията“ осезаем ефект, е важно да се вземат под внимание извлечените поуки от прилагането на Гаранцията за младежта; счита по-конкретно, че инициативата следва да търси по-бързо приложение, да има интегриран подход със съпътстващи социални услуги и да насърчава по-добро сътрудничество със социалните партньори, като профсъюзите и сдруженията на работодателите, и други заинтересовани страни;
138. счита, че обучението на хората за придобиване на минимален набор от умения е важно, но не е достатъчно, тъй като от съществена важност е да се гарантира, че всеки е насърчаван да придобива напреднали умения и компетентности с цел по-добро адаптиране в бъдеще, като това се отнася особено за уязвимите групи, които са изложени на риск от несигурна заетост;
139. изразява съжаление относно липсата на специално финансиране за прилагането на предложенията, което би могло да бъде съществена пречка за предприемане на действия, водещи до реална промяна на национално равнище, но счита, че държавите членки следва да бъдат насърчавани да се възползват изцяло от съществуващите източници на финансиране в подкрепа на прилагането на програмата, по-специално Европейския социален фонд; подчертава, че предложените източници на финансиране, а именно ЕСФ и „Еразъм+“, вече се разпределят на национално равнище; ето защо призовава Комисията да насърчава държавите членки да инвестират повече във, както и да насърчава ефикасно изразходване на финансови средства за умения като важна инвестиция в човешки капитал, която носи не само социална, но и икономическа възвръщаемост;
140. призовава Комисията и държавите членки да осигурят финансиране с цел преодоляване на съществуващите различия в технологично и цифрово отношение между образователните институции и центровете за обучение, които са добре оборудвани, и тези, които не са, да подкрепят повишаването на квалификацията на преподавателите и учителите в областта на технологиите, за да се развият с темповете на днешния, все повече основан на цифровите технологии свят, като част от националните стратегии за уменията в областта на цифровите технологии;
141. настоятелно препоръчва да се преодолее цифровото разделение и да се предоставят равни възможности за достъп до цифрови технологии на всички, както и необходимите компетентности, нагласи и мотивация за участие в цифрова среда;
142. приканва Комисията и държавите членки да работят също така и за решаването на различни проблеми като ниските резултати на учениците в някои учебни области, ниския процент на участие в дейностите за обучение на възрастни, преждевременното напускане на училище, социалната интеграция, гражданската ангажираност, различията между половете и пригодността за заетост сред дипломираните лица;
143. призовава държавите членки да поощряват сътрудничеството и да засилят полезното взаимодействие между институциите за формално, неформално и

самостоятелно образование, регионите и местните органи, работодателите и гражданското общество, в консултации със социалните партньори, с оглед на достигането до по-широк кръг нискоквалифицирани лица, с цел да се отчетат в по-голяма степен техните специфични потребности;

144. призовава да се предостави по-голяма възможност за гъвкавост в обучението по отношение на мястото, методите за предаване на знания и учене, което би послужило за привличане на широк кръг учащи и отговор на потребностите им, като по този начин се насърчават възможностите за учене на всички хора;
145. приветства предложеното преразглеждане на рамката на основните компетентности, която представлява важна основа и осигурява еднакво разбиране за развитието на трансверсални умения, и призовава за засилване на въздействието ѝ на национално равнище, включително в учебните програми и програмите за обучение на преподаватели; призовава Комисията да гарантира обединяването на рамката на основните компетентности с препоръката на Съвета от 2012 г. относно признаването на неформалното и самостоятелното учене;
146. приветства предвиденото преразглеждане на Европейската квалификационна рамка, което следва да допринесе за по-добро разбиране на уменията и квалификациите, съществуващи в различните държави на ЕС; подчертава, че такъв инструмент е необходим за развитието на професионалната мобилност, особено в граничните райони; изтъква необходимостта да се осигури по-голяма видимост на уменията, компетентностите и знанията, придобити чрез неформално и самостоятелно учене;
147. призовава държавите членки да възприемат широкообхватен подход при прилагане на механизмите за повишаване на квалификацията, като осигурят разнообразни възможности, които отчитат конкретните потребности на местно, регионално и секторно равнище (например межкултурни, граждански, екологични, езикови умения, умения в областта на здравеопазването, семейни умения), и които следва да се отнасят не само до предоставянето на основни умения;
148. призовава Комисията да подкрепя усилията на държавите членки посредством дейности за взаимно учене, обмен на добри практики при политиките;
149. приветства и насърчава преразглеждането на рамката за „Европас“, и по-специално и прехода от използването на „Европас“ като базиран на документи механизъм към базирана на услуги платформа, и усилието да се направят по-видими различните видове учене и умения, по-специално на придобитите извън формалното образование;
150. счита, че преразглеждането следва да гарантира, че групите в неравностойно положение, като хората с увреждания, хората с ниска квалификация, възрастните хора или трайно безработните лица, ще могат да се възползват от посочените инструменти и счита за изключително важно да се осигури достъп до тях на хората с увреждания;
151. счита, че неравенството между половете в областта на развитието на умения следва да се отрази по-добре в новата програма за умения;

152. приветства инициативата да се въведе система за проследяване на дипломираните лица с цел прилагане в по-голяма степен на научно обоснован и подходящ подход при изготвянето на учебните програми и предложенията за учене; призовава за подобна система за широкомащабно проследяване на завършилите програми за ПОО;
153. призовава за непрекъсната и нарастваща подкрепа за програмата за мобилност „Еразъм +“, която предлага и насърчава възможности за приобщаващото учене и обучение за млади хора, обучители, доброволци, чираци, стажанти и млади работници;
154. призовава Комисията да анализира националните системи за квалификация и предлага те да бъдат адаптирани, за да съответстват на променящите се потребности на новопоявяващите се професии; подчертава необходимостта държавите членки да подкрепят учителската професия, като улеснят достъпа до информация за най-съвременните технологии, и за целта припомня платформата „e-Twinning“, разработена от Комисията;
155. призовава Комисията да обяви програма за Европейска година на обучението за възрастни, която ще спомогне за повишаване на осведомеността относно стойността на обучението за възрастни и активен живот на възрастните хора в цяла Европа, както и да осигури достатъчно време за нейното изготвяне на равнище ЕС и на национално равнище
156. призовава Комисията да организира ежегоден Европейски форум за умения, за да предостави възможност на съответните органи, образователни институции, участници, студенти, работодатели и служители да обменят най-добри практики в областта на прогнозирането, развитието и валидирането на умения;

o

o o

157. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета и на Комисията.